

13 BIDRAG

til en sammenhængende energipolitik

Fjernvarmesektoren vil øge andelen af vedvarende energi fra de nuværende mere end 53 % til at være CO₂-neutral i 2030.

Samtidig vil de danske fjernvarmeselskaber fortsat reducere i omkostningerne, hvilket vil komme de mange fjernvarmekunder direkte til gavn.

Det kræver dog, at fjernvarmens rammebetingelser understøtter dette.

Dansk Fjernvarme giver her sit bud på, hvordan vi når i mål.

DEN DANSKE FJERNVARME

I dag får 1,7 mio. husstande leveret varme som fjernvarme. Det svarer til, at ca. 64 % af alle husstande får leveret sin varme fra et af de 400 fjernvarmeselskaber, der spænder fra de mindre lokale varmeselskaber med blot et par hundrede forbrugere, til de store selskaber med op til 600.000 forbrugere. Over de seneste 5 år er der netto tilsluttet ca. 20.000 nye fjernvarmekunder til hvert år.

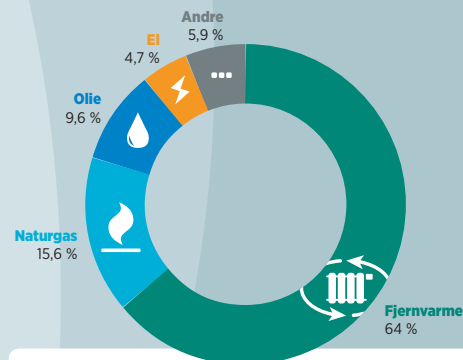
60 % af fjernvarmeleverancen foretages i en af de 20 største byer i Danmark. 38 % leveres i mindre byer og i landdistrikterne. De resterende 4 % leveres af barmarksværker.

Den grønne omstilling i fjernvarmen har dels været drevet af centrale statslige målsætninger og dels krav fra ejerne af de enkelte selskaber, det være sig både de forbruger- og kommunaltejede selskaber. De seneste 10 år er andelen af vedvarende energi i fjernvarmen steget fra 34 % i 2006 til ca. 53 % i 2016. Medtages den bionedbrydelige del af affaldet er stigningen gået fra 42 % til 62 %.

De seneste tre år er prisen på fjernvarme blevet reduceret med 11 %, hvormed det for en almindelig husstand hvert år er blevet ca. 1.250 kroner billigere at være fjernvarmeforbruger. Dette prisfald er realiseret på trods af at brændselspriserne, der ellers udgør lige omkring halvdelen af fjernvarmeselskabernes samlede omkostninger, det seneste år er steget.

FJERNVARMENS SAMFUNDSANSVAR

Når de danske fjernvarmeselskaber er lykkedes med at reducere omkostninger, samtidig med, at de har gået forrest i den grønne omstilling og fastholdt en høj forsyningssikkerhed, så skyldes det i vid udstrækning, at de har fastholdt fokus på kerneopgaven. Indenfor fjernvarmens rammer, hvor fjernvarmeforbrugernes penge skal gå til at udvikle fjernvarmen, har de danske selskaber fastholdt fokus på kerneopgaven. Opkræves der for mange penge fra forbrugerne, bliver de sendt retur til forbrugerne. Er der behov for at lave supplerende investeringer, er det ligeledes selskaberne og deres ejere, der træffer de nødvendige beslutninger. Et aktivt ejerskab af selskaberne, hvor det enten er det lokale byråd eller forbrugerne selv, der har den direkte kontakt til selskabet, sikrer at selskaberne handler ansvarligt overfor, hvad deres ejere kræver af dem.

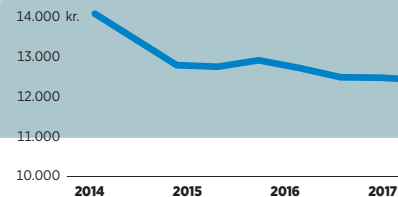

64 % har fjernvarme

84 % af fjernvarmeselskaberne er forbruger-ejede. De står for ca. 36 % af fjernvarmeleverancen.

12 % er kommunalt ejede og står for ca. 60 % af leverancen.

De resterende 4 % er enten kommercielle selskaber eller mindre andelsboligforeninger.

Fjernvarmen bliver billigere

De seneste tre år er prisen på fjernvarme faldet med 11 % for en gennemsnitlig husstand.

FJERNVARMEN I 2030

En stor del af fjernvarmeselskabernes ejere har allerede lokalt forankrede strategier for, hvordan og hvornår de ønsker at blive CO₂-neutrale. For sektoren samlet set er der ligeledes et stort ønske om fortsat at gå forrest og bidrage til at indfri de klimapolitiske målsætninger i perioden efter 2020.

En samlet målsætning om at øge andelen af vedvarende energi fra de nuværende 53 % til en fremtid i 2030 uden fossile brændsler er en realistisk målsætning. For de fleste varmeselskaber vil det være muligt at indfri samtidig med at selskaberne fortsat reducerer deres samlede omkostninger og dermed også gør det billigere at være fjernvarmeforbruger.

For at give fjernvarmeselskaberne de bedst mulige betingelser for at indfri de overordnede politiske målsætninger om fortsat at reducere forbrugernes betaling for varme og uden at gå på kompromis med forsyningsikkerheden følger her en række forslag, der hver for sig og samlet set vil understøtte målsætningen.

1

Giv fjernvarmeselskaberne mulighed for selv at vælge miljøvenligt brændsel

Da de store naturgasreserver i Nordsøen blev fundet, gav det god mening at sikre en fornuftig afsætning, så vi som samfund kunne udnytte ressourcerne. Det skulle fjernvarmeselskaberne hjælpe til med, hvorfor en række selskaber blev pålagt at bruge dette brændsel.

I dag er naturgas blevet et dyrt brændsel som følge af svingende priser og afgift til staten. Naturgassen kan fastholdes som et overgangsbrændsel mod den grønne biogas, men det kræver en lavere statsafgift. Sænkes afgiften på gas kan kraftvarmeværker i en periode undgå store prisstigninger på varmen og gennemføre grøn omstilling. Fjernvarmeselskaberne skal imidlertid have frihed til at vælge andre brændsler og derfor skal brændselsbindin-

gen til naturgas ophæves. Alt for mange steder er der hindringer for at anvende de billigste og miljøvenlige brændsler.

Dansk Fjernvarme anbefaler at reducere den statslige afgift på naturgas og at fjernvarmeselskaberne skal have frit brændselsvalg, så de selv kan beslutte hvilket brændsel, der for dem giver den mest miljøvenlige og omkostningseffektive varmeproduktion.

2

Giv fjernvarmeselskaberne mulighed for at fokusere på fjernvarmeproduktion

Da den danske energiforsyning i 1980'erne gik fra en primær central energiforsyning med nogle få store centralt placerede kraftværker til en decentral energiforsyning, med mange mindre værker, blev de nye værker af myndighederne pålagt et kraftvarmekrav. De skulle både producere el og varme. Kraftvarmen har været afgørende for, at vi har et af verdens mest energieffektive energisystemer, hvilket har medført en betydelig miljømæssig gevinst ved den høje udnyttelse af brændslet.

Men i takt med at der er blevet opført flere og flere vindmølleparker og at Danmark med kabler er blevet forbundet endnu tættere til vores nabolande, er behovet for kraftvarmeproduceret el faldet. I dag er kravet en hæmsko for, at selskaberne kan levere

billig varme til sine forbrugere, fordi de samtidig skal opretholde et el-produktionsapparat, der sjældent benyttes – og som derfor er en udgift for dem.

Dansk Fjernvarme anbefaler at kraftvarmekravet ophæves, under hensyntagen til allerede foretagne investeringer, sådan at selskaberne og deres ejere i fællesskab kan beslutte sig for den billigste og mest klimavenlige løsning.

3

Miljøvenlig varmeforsyning i hele Danmark

I de store byer forsynes forbrugerne primært med fjernvarme produceret på bæredygtig biomasse. På de decentrale værker gennemføres den grønne omstilling ligeledes med bæredygtig biomasse, men også med solvarme og i mindre grad udnyttelse af overskudsvarme.

Når de decentrale kraftvarmeværker ved udgangen af 2018 ikke længere modtager grundbeløbet, der fungerer som betaling for at stå til rådighed med elkapacitet, vil det betyde, at forbrugerne hos en række selskaber kan forvente prisstigninger på helt op til 10.000 kr. om året pr. husstand.

Bedre vilkår for både eldrevne varmepumper og elpatroner vil kunne sikre en fortsat billig varmeforsyning fjernvarmeforbru-

gerne, og for forbrugerne udenfor fjernvarmens nuværende forsyningsområde. Samtidig sikrer eldrevne varmepumper og elpatroner essentiel fleksibilitet for elsystemet ved at binde de forskellige energigrene tættere sammen og ikke mindst sikre en lagereffekt for den svingende elproduktion.

Dansk Fjernvarme anbefaler

bedre vilkår for eldrevne varmepumper og for elpatroner i fjernvarmen, herunder at el-tarifsystemer understøtter fleksibilitet og lagring via omkostningsægte afregningsformer.

4

Bygningsreglementet bør afspejle reel varmeefterspørgsel

Energiforbrug i bygninger udgør næsten 40 % af det samlede energiforbrug i Danmark. Såvel bygningsreglementet BR15 som BR20 stiller skærpede energikrav til nybyggeri. De skærpede krav har sikret en mere moderne bygningsmasse, der foruden at udnytte energiressourcerne bedre også mange steder har sikret boliger, der er blevet selvproducerende med energi.

Imidlertid vælger beboerne ofte at udnytte en del af gevinsten ved boligens energioptimering til at øge efterspørgslen efter komforten i stedet for at reducere forbruget, så forbruget er ofte markant højere end forventet. Det er medvirkende til, at Danmark

blot har oplevet en begrænset energimæssig gevinst ved at stille skærpede krav.

Dansk Fjernvarme anbefaler, at

bygningsreglementet opdateres, så forbrugerne får reelle lavenergihuse med miljøvenlig varme, der matcher deres forbrug uden brug af uøkonomisk egenproduktion.

kr.
kr.

5

Biomasse er en trædesten på vej mod 100 % vedvarende energi i varmeproduktionen

Størstedelen af de centrale kraftvarmeværker og en række decentrale kraftvarmeværker har allerede omstillet deres varmeproduktion fra kul til bæredygtig biomasse. Omstillingen betyder, at de i alt ca. 250 anlæg i 2020 vil have foretaget store investeringer i en omstilling til biomasse. En omstilling, der sparer klimaet for 7,4 mio. tons CO₂ i forhold til 1990 og erstatter 1,6 mio. tons kul. Den udvikling vil fjernvarmeselskaberne gerne fortsætte, da bæredygtig biomasse er et brændsel, der ikke er afhængig af sol og vind, men derimod understøtter integration af vind og sol.

Dansk Fjernvarme anbefaler, at de politisk fastsatte investeringsvilkår med elproduktionstilskud fremtids-sikres, og at fremtidige ændringer i skatter og afgifter som minimum ikke ændrer på konkurrencedygtigheden overfor fossile brændsler eller giver ulige vilkår til individuel opvarmning med biomasse, eksempelvis træpiller.

6

Overskudsvarmen skal varme i stuerne

I dag kommer ca. 3 % af den samlede mængde fjernvarme fra overskudsvarme. Analyser viser, at der er potentiale til at firedoble dette, så mere end 12 % af varmen i fremtiden kommer fra overskudsvarme. Dette potentiale vokser i takt med, at flere datacentre finder vej til Danmark.

Overskudsvarmen udnyttes ved, at temperaturen i overskudsvarmen løftes op til opvarmningsniveau ved hjælp af en varmepumpe, der drives af el. Elafgifter og -tarifferne spiller derfor en stor rolle for økonomien ved udnyttelse af overskudsvarme, og i dag skrinlægges mange projekter netop på grund af disse afgifter. Med den trinvise afskaffelse af PSO'en og reduktionen af elafgiften til varme, der løber frem til 2021, er der for en stund sikret rentabilitet i de bedste overskudsvarmeprojekter.

Skal det fulde potentiale udnyttes, er der behov for yderligere justeringer i vilkårene for varmepumper i fjernvarmen.

Dansk Fjernvarme anbefaler at fjerne dobbeltbeskatningen af overskudsvarme, fritage overskudsvarmen fra varmeforsyningslovens prisbestemmelser, sikre afgiftsfrihed for de virksomheder, der vil forære varmen væk, og sikre halvering af elafgiften til varmepumper i fjernvarmen – også efter 2021.

7

Bind el- og fjernvarmenettet tættere sammen

Da elsektoren i højere og højere grad udgøres af vind og solenergi, er der stadig større behov for, at fjernvarmen udgør et solidt lager for den, set fra et forsynings-sikkerhedsperspektiv, usikre vedvarende energiproduktion. En fortsat høj udnyttelse af ressourcerne kan sikres ved at binde el- og varmeteknologierne tættere sammen og udnytte fjernvarmens store muligheder for at levere den nødvendige fleksibilitet. Det kan gøres med varmepumper, eller ved at sikre udnyttelse af de store elkedler, der allerede i dag udgør en betydelig del af varmeproduktionen.

Når elkedlerne i dag kun bruges i begrænset omfang, skyldes det de meget høje tariffer, som fjernvarmeselskaberne skal betale for at få transporteret den nødvendige el.

Dansk Fjernvarme anbefaler, at der sikres omkostningsægte eltariffer for fjernvarmen, så betaling for transport og levering af energien afspejler den reelle omkostning, som fjernvarmeselskaberne giver anledning til.

8

Naturgasforsyningen skal omstilles til miljøvenlig forsyning

Naturgas dækker i dag ca. 16 % af det danske energiforbrug og forsyner ca. 390.000 kunder. Individuel gasopvarmning skal med tiden konverteres til grøn forsyning, hvis Danmark skal være uafhængig af fossile brændsler i 2050. I dag spænder projektbekendtgørelsen ben for, at naturgaskunderne kan få lov til at konvertere til miljøvenlig fjernvarme, selvom konverteringerne er blandt de billigste CO₂-reduktionsmåder uden for den CO₂-regulerede forsyning. Det skyldes, at de klima- og miljøøkonomiske omkostninger ikke følger de reelle omkostninger, men i stedet baserer sig på den kunstigt lave pris på CO₂-kvoter. Samtidig er der krav om, at projektforslag skal baseres på nyeste viden, hvilket betyder, at de hyppige delopdateringer af teknologikataloget påfører store forsinkelser og ekstraomkostninger for

forbrugerne, da fjernvarmeselskaberne derfor ofte skal genbetragte og genindsende deres projektforslag til kommunen.

Dansk Fjernvarme anbefaler en ændring af de samfundsøkonomiske forudsætninger, så de bidrager til at sikre en bæredygtig omstilling af varmeforsyningen, og at løbende ændringer i teknologikataloget ikke betyder, at selskaberne skal ændre deres projektforslag med tilbagevirkende kraft.

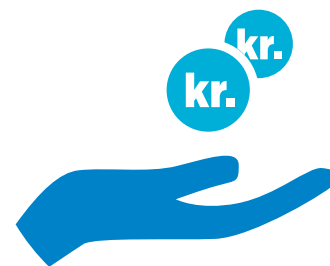

9

Fair regulering af miljøomkostningerne i varmforsyningen

Hvor fjernvarmeselskaberne i dag betaler for CO₂-belastningen gennem kvoter på det regulerede CO₂-marked og i øvrigt er omfattet af stram regulering, er der i dag ingen miljøomkostninger for de husejere, hvis hus opvarmes med brændeovn. Det på trods af at undersøgelser viser, at miljøbelastningen fra brændeovne langt overstiger den øvrige del af varmesektoren målt pr. kWh.

Dansk Fjernvarme anbefaler, at konkurrenceforholdet mellem privat opvarmning og fjernvarme sidestilles, så der i begge tilfælde betales for de miljømæssige omkostninger, som varmeproduktionen medfører.

10

Stærk tværkommunal myndighed i energiplanlægningen

I dag er kommunerne både planlægnings- og godkendelsesmyndighed i de enkelte fjernvarme-projekter. I takt med at transmissionselskaber får en stærkere og stærkere rolle i varmforsyningen, der i stigende grad udbygges på tværs af kommuneskel, er der ligeledes behov for en myndighed, der påtager sig planlægnings- og godkendelsesansvaret på tværs af grænserne. Det kunne være en opgave, som regionerne eller en anden tværkommunal myndighed påtog sig for at sikre en helhedsbetragtning i udvidelsen af den miljøvenlige varmforsyning. Samtidig skal det sikres, at energiplanlægning på et tidligt tidspunkt inddrages i byplanlægning, så der ikke forekommer uhensigtsmæssige løsninger i bl.a. tætte byområder, hvor

der bliver øget behov for varmforsyning og hvor de eksisterende forsyninger ikke dækker en udbygning.

Dansk Fjernvarme anbefaler at myndighedsbeføjelsen, i de områder, hvor varmforsyningen går på tværs af kommuneskel, løftes til en ny tværkommunal myndighed.

Forskning og udvikling skal styrkes

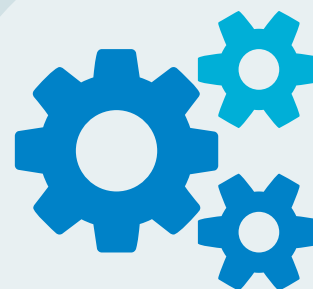
Eksporten af fjernvarmeteknologi og rådgivning er steget fra ca. 6 mia. kr. om året i 2013 til ca. 6,7 mia. kr. ved udgangen af 2016. Fjernvarmeindustrien forventer, at eksporten vil være stigende til 8,1 mia. kr. i 2020 og 10,7 mia. kr. i 2025, hvilket er ca. 60 % mere end i dag.

Det er imidlertid vurderingen, at potentialet kan hæves, såfremt der i endnu højere grad fokuseres på forskning og udvikling indenfor sektoren.

Hvor de offentlige midler inden for forskning og udvikling af energiteknologi i dag ligger på årligt knap en halv mia. kr., var det for blot et par år siden oppe på 1 mia. kr. om året. En evaluering af den offentlige forskningsstøtte til energi viser, at for hver tilskudskrone forøges eksporten med 2 kr. Det øgede behov for

et bedre samspil mellem særligt el og varme samt lagring af de fluktuerende energikilder nødvendiggør øget viden og udvikling af teknologiske løsninger.

Dansk Fjernvarme anbefaler, at det politiske ambitionsniveau indenfor forskning og udvikling af energiteknologi hæves til en milliard kroner, og at de afsatte midler sikres en bred anvendelse i hele udviklingskæden samt får en mere permanent status, så der ikke hvert år forhandles om beløbets størrelse.

12

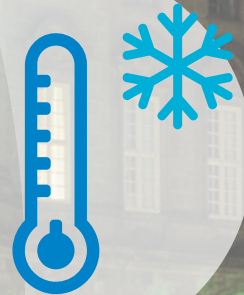
Fjernkøling skal udbredes

Udbygning med fjernkøling er i Europa alene vokset med 23 % over de seneste fire år. Selvom der i Danmark er en relativ høj efterspørgsel efter køleløsninger, er det endnu ikke særligt udbredt. Det hænger bl.a. sammen med manglende faste rammer for investeringer og manglende referencepunkter for fjernkøling herhjemme. I energisektoren er der bred anerkendelse af et stort eksportpotentiale i fjernkøling, hvor den danske industri står stærkt, hvilket bør udnyttes.

Fremtidens fjernkøling vil ske i samproduktion med fjernvarme, hvor varmepumper er med til at sikre høj brændselsudnyttelse.

Dermed kan produktionen af fjernkøling ligestilles med kraftvarme og bør derfor også have adgang til kraftvarmeområderne.

Dansk Fjernvarme anbefaler, at der fastsættes klare rammer, der vil sikre udbredelse af fjernkøling i Danmark.

13

Reduktion af CO₂ bør være i højsædet med ny energispareordning

Energiselskabernes frivillige energispareordning er i dag Danmarks eneste virkemiddel til at opfylde EU's energieffektiviseringskrav. Energispareaftalen fastlægger reglerne for energibesparelsernes realisering, men reglerne har vist sig åbne for fortolkning, og ordningen har været udsat for hård kritik på grund af en række tvivlsomme energispareprojekter, et svigtende tilsyn med ordningen og omkostninger, der er steget i takt med de politiske mål. Det er således ikke længere billigere at reducere forbrug i forhold til at omlægge produktion, hvilket ordningen ikke afspejler.

Ordningen finansieres primært af el, gas og fjernvarme-forbrugere, mens det meste af transportsektoren og individuel opvarmning i form af brændeovne og pillefyr samt individuelle

varmepumper går fri. Fjernvarmen har brugt 2,4 mia. kr. på energispareindsatsen de seneste seks år, så denne inkonsekvente tildeling af ansvar for den danske energireduktion medfører konkurrenceforvriddning.

Dansk Fjernvarme anbefaler, at energispareindsatsen placeres hos en central, skattefinansieret enhed mens fjernvarmen får mulighed for at fokusere på omlægning og optimering af produktionen og distribution.

 Merkurvej 7, 6000 Kolding

 76 30 80 00

 mail@danskfjernvarme.dk

 danskfjernvarme.dk

 [@DkFjernvarme](https://twitter.com/DkFjernvarme)

 [Dansk Fjernvarme](https://www.linkedin.com/company/Dansk Fjernvarme)

 [/danskfjernvarme](https://www.facebook.com/danskfjernvarme)